

דהיינו במקום שלא יוכל ה"ג [לבא] דהיינו אם לפניה משרת ו"ג בא לעולם בלא משרת כי הוא א' מג' טעמים שאין להם משרתים כלל דהיינו ד"ג יתיב שלשלת אזי בא במקומו ד"ק ועל שלפניו בא מונח, וכן אם לפניו מלה מפסקת שלפניה בא פשטא, וכן אם יש בתיבה מתג שבא בתנועה בעצור אזי בא במקומו ג"כ ד"ק ובמקום המתג בא מונח, וכן אם יש ג' תנועות קודם הטעם אפי' שוא נע ביניהם אזי יבא ג"כ ד"ק ועל התנועה השלישית בא פשטא, ואין שני מלכים משמשין בכתר אחד חוץ מפשטא ד"ק נמצא ד"ק ו"ג דין אחד יש להם, וכן אזלא וגרש וגרשיים ג"כ דין אחד להם, והחילוק שביניהם הוא זה, אזלא וגרשיים לעולם מלרע וגרש לעולם מלעיל. אזלא לא בא בלא קדמא וקדמא יכול לבא בלא אזלא. גרש יכול לבא בלא אזלא, וגרשיים בא לעולם בלא קדמא ואזלא רק מונח. קדמא לא בא בראש אא"כ ת"ק לפניה, ומונח המשמש לפני גרש וגרשיים הוא לעולם בראש לפי שהוא במקום קדמא כי קדמא שהוא בא בראש לעולם נעשה מונח, וכן לפני זרקא פשטא ותביר ג"כ הוא בראש, וכן כשבאים שני מונחים לפני זרקא פשטא ותביר ג"כ הוא בראש וקדמא לא בא אלא לפני משרת, ואם אין לפניה משרת אזי הקדמא אויל וגם האזלא ובא הגרשיים, וכן אם אין לפניה כלל מלה מחוברת ג"כ יבא גרשיים, ואם תלישא לפניה אזי יעמוד הקדמא במקומו וכן האזלא, ואם אין לאחריה משרת אזי האזלא במקומה עומדת והתלישא נסוג אחר ועומד במקומו קדמא כמו ויסר ביום זהו את התישים נשאר א"כ רק שלשה עשר. וסדרן של הטעמים זה למעלה מזה הוא זה, ס"פ אתנחתא סגולתא ד"ק טפחא רביעי זרקא פשטא תביר גרש פור ת"ג ת"ק, וכל הקודם בסדר הוא מפסיק יותר, אתנח בא במקום היותר מפסיק, ואין בפסוק אחד ב' אתנחתות, ואין כל פסוק בלא אתנח אם לא מאמר קצר ביותר, ואם ב' מפסיקים בפסוק אחד אזי בא על השני סגול, ואין ב' סגולים בפסוק אחד, ואין זרקא וסגול אחר אתנח, טפחא הוא מפסיק הראשון לפני אס"פ לכן לא בא יותר משני טפחות בפסוק א' ואין אחריו לא זרקא ולא סגול, ואם יש מפסיק גדול לפני טפחא אזי יבא ד"ק

1334567

וב"כ, ואם לפני ד"ק וב"כ ג"כ גדול אזי בא עוד ד"ק עד ג' יוכל לבא והראשון גדול משני, וכן כל היכא דכתיבא שני מלכים בפסוק אחד אזי הראשון יותר הפסק מהשני אבל לפני סגול אינו גדול, ואם לפני סגול ד"ק טפחא קטן ממנו אזי באים פקידים שלהם, לפני סגול זרקא, לפני ד"ק פשטא, ולפני טפחא תביר, ואם לפני הפקידים הג"ל יש גדול מהם וקטן לפני המלכים אזי יבא רביעי, ואם לפני רביעי גדול ממנו אזי נעשה הרביעי הג"ל פקיד מן הפקידים שלפניה והראשון רביעי, ואם לפניה עוד גדול אזי רביעי ראשון במקומו הוא עומד, וכן ב' פקידים אם יש מפסיק פחות מהם לפניה אזי הוא פשטא כי לעולם לא יוכל לבא שני רביעים ביחד וא"ז כמו כן הפקידים אינן יכולין לבא ג' ביחד כ"א פ"א יש שלשה זרקין ביחד, ואם הוא גדול ג"כ לפני ד"ק הראשון אזי יבא ג"כ ד"ק ולא איכפת לן מה שהפחות הוא ביניהם, ואם הוא קטן לפני הפקידים הג"ל וכן לפני רביעי אזי יבא אזלא וסיעתו, אך יש חילוק, לפני הרביעי אפי' אין לו משרת, אבל לפני שלשת הפקידים צריך להיות משרת, ואם אין משרת אזי הקדמא במקומו עומד ונעשה האזלא למשרת מהפך או דרגא או עילוי, ואם לפני אזלא גדול ממנו בא ת"ג, ואם קטנה בא ת"ק, ואם לפניהם גדול בא פור, ואם לפניהם עוד גדול בא ג"כ פור, ואם קטן לפניהם אזי יבוא מונח וכן לעולם מונח עד גמירא, וזה הפסוק שבכאן הוא כך, על תהום אתנח הפסק מאמר הראשון, ועל חשך טפחא כי הוא מפסיק לפני אתנח, ובהו שהוא מפסיק גדול מטפחא אזי יבא עליו ד"ק ולפניה בא קטן ממנו אזי הוא פקיד של הו"ק דהיינו פשטא, והארץ הוא מפסיק גדול מתהו (וגדול) [וקטן] מן בהו (וכן) [לכן] בא ברביעי שהוא ממוצע בין פקיד להשר, והפ"י של הארץ כנ"ל ואבאר אי"ה אח"ז.

היתה דע כי כל שרשי לה"ק נשקל במשקל פעל כנ"ל בהקדמה אך לוח הבנין העמידו על מלת פקד, מפני שכל הגזרות והבנינים מצאנו בתנ"ך ממלת פקד, וזה ידוע כי שלש גזרות יש שלמים וחסרים ונחים כנ"ל בהקדמה ולכל גזרה יש שבעה בנינים כנ"ל ויש בכל בנין ו' זמנים עבר ועתיד בינוני פועל ופעול מקור צור ועתיד, ובכל זמן ד' גופים יחיד